

Studijski program	MEDICINA				
Ciklus	INTEGRIRANI	Vrsta	SVEUČILIŠNI		
Smjer	-	Modul	-		
Godina studija	1.	Semestar	I.		
Naziv predmeta	MEDICINSKA ETIKA I BIOETIKA	Kod predmeta	MFM105		
ECTS	2	Status	OBVEZNI		
Broj sati nastave			Predavanja	Vježbe	Seminari
			20	0	25
Nastavnici	dr. sc. Vlatka Martinović, izv. prof.	20	0	25	0
Ciljevi predmeta	Pružiti studentima znanja da kroz prikaz i aktivno sudjelovanje u raspravama tijekom izvođenja nastave budu educirani o mogućim etičkim, medicinsko-etičkim i medicinskim dilemama u medicini s kojima se mogu sresti kasnije u svom svakodnevnom životu i profesionalnom radu, kako u mirnodopskim tako i u ratnim uvjetima. Također jedan od ciljeva ovog kolegija je izraditi etičko-kritičko-analitički pristup u pružanju medicinskih usluga, te nastojati zainteresirati studente da se i sami bave s ovom problematikom kroz znanstveno-istraživački rad. Pravilno definirati važne pojmove medicinske etike i bioetike, kako bi se studenti znali kritički odrediti prema moralu i vrijednostima koje će posredovati prema pacijentima i svojim kolegama, te kritički analizirati etičko-moralne dileme s kojima se svakodnevno suočavaju uposleni u zdravstvenom sustavu.				
Ishodi učenja predmeta	Ishod učenja (IU) Student:			Kod ishoda učenja predmeta	Kod IU na razini studijskoga programa
	Analizira utjecaj znanstveno-tehnološkog napretka na etičke izazove u medicini.			IU-MFM105-1	IU-M12
	Objašnjava etičku ulogu i obveze doktora medicine.			IU-MFM105-2	IU-M12
	Analizira moralnu dopustivost postupaka i zahvata u medicini.			IU-MFM105-3	IU-M12
	Prepoznaje etičke dileme u području biomedicinskih istraživanja u medicini i biomedicini.			IU-MFM105-4	IU-M18
	Prepoznaje etički problem prilikom obavljanja prakse, postupnike donošenja etičkih odluka, te odnos između pacijenta i doktora medicine.			IU-MFM105-5	IU-M18

Preduvjeti za upis predmeta	Sukladno pravilniku o integriranom studiju	
Sadržaj predmeta	Tjedan/turnus	Tema
	Teme predavanja i seminara (P,S) Glavne tematske cjeline seminara iz kojih će se za svakog studenta izdvojiti pojedinačne teme za njegov seminarski rad.	(P1) Medicinska etika i bioetika (uvodne napomene o kolegiju, moral, etika, bioetika, povijesni razvoj) (P2) Dokumenti u medicinskoj etici - Hipokratova zakletva, deklaracije, povijesni i aktualni doseg (P3) Nastanak i razvoj bioetike (20. stoljeće, V. R. Potter, Fritz Jahr, bioetika vs. nova medicinska etika) (P4) Etičke teorije (osnovne teorije i bioetička načela) (P5) Privatnost i povjerenje u odnosu liječnik-pacijent (P6) Paternalizam (opravdani i neopravdani) (P7) Informirani pristanak (autonomija, prava pacijenata) (P8) Komunikacija u etički izazovnim situacijama (cijepljenje, teška bolest, socijalna podrška) (P9) Reprodukcijske politike, eugenika, tehnologizacija) (P10) Pobačaj (pravni i etički aspekti) (P11) Transplantacija organa (moždana smrt, donorstvo, zakonska regulativa) (P12) Vulnerabilne skupine (definicija, kriteriji, u zdravstvu) (P13) Eutanazija i palijativna medicina (zakonska regulativa i etika) (P14) Cijepjenje (pravne norme, autonomija, solidarnost) (P15) Priziv savjesti (P16) Umjetna inteligencija u medicini – etički izazovi (P17) Digitalna medicina i telemedicina – etičke i pravne dileme (P18) Genomska medicina i personalizirana terapija – etički aspekti (P19) Globalna zdravstvena pravda i pristup lijekovima (P20) Korištenje biomedicinskih podataka i big data u zdravstvu (S1)Povijesni i teorijski okvir etike i bioetike (S2)Etička pitanja u kliničkoj praksi (S3)Specifična medicinska područja i etički izazovi (S4)Bioetički problemi u specifičnim medicinskim praksama i istraživanjima (S5)Etički problemi vezani uz organe i transplantacije (S6)Etički problemi u specifičnim medicinskim i društvenim fenomenima (S7)Komunikacija i socijalni aspekti etike u medicini (S8)Pravni i etički standardi u medicini
Jezik	Hrvatski jezik	
E-učenje	Nastava se izvodi uživo. U slučaju potrebe, predavanja i seminari se mogu odvijati kombinirano (uživo i online) ili online (do maksimalno 20% nastave može se odvijati online).	
Metode poučavanja	Predavanja (teorijski dio). Seminari (rasprave, analiza slučajeva, rad u skupinama, priprema i prezentacija seminarskih radova) Aktivno sudjelovanje i kritička refleksija Predavačke, participativne i interaktivne te aktivno-iskustvene.	
Oblici provjere znanja (označiti - Bold)		

Vrsta predispitne obveze					Vrsta ispita						
kolokvij	seminarski rad	esej/ referat	praktični/projektni zadatak	ostalo	pismeni	usmeni	praktični				
Alokacija ECTS bodova i udjela u ocjeni											
Obveze studenata		Kod ishoda učenja	Sati opterećenja		Udio u ECTS-u		Udio u ocjeni				
Pohađanje nastave			45		1,5		0 %				
Seminarski rad		IU-MFM105-4 IU-MFM105-5	10		0,3		50 %				
Predrok/Pismeni		IU-MFM105-1 IU-MFM105-2 IU-MFM105-3	5		0,2		50 %				
Ukupno			60		2		100 %				
Način izračuna konačne ocjene											
Konačna ocjena dobije se kao aritmetička sredina ocjena iz seminarskog rada i pismenog ispita. Prema Pravilniku o studiranju Sveučilišta u Mostaru ocjene se dodjeljuju na sljedeći način: 0-54% nedovoljan (1); 55-66% dovoljan (2); 67-78% dobar (3); 79- 90% (vrlo dobar 4); 91-100% izvrstan (5).											
Literatura (označiti)	Naslov (naziv, autor, godina)	Izdanje		Jezik				Vrsta djela			
		vlastito	ost.	hrv.	engl	ost.	višejez.	knjiga	članak	skripta	ost.
Obvezna	Zurak N. Medicinska etika. Zagreb: Merkur; 2007.		X	X				X			
	Fatović S, i sur. Medicinska etika. Zagreb: Medicinska naklada; 2011.		X	X				X			
	Priručnik medicinske etike. Svjetsko liječničko udruženje (WMA). Hrvatsko izdanje		X	X				X			
Dopunska	Hipokratova zakletva, Deklaracija o bioetici i ljudskim pravima UNESCO-a		X	X							X
Dodatne informacije o predmetu:											
Nastava iz medicinske etike i bioetike traje ukupno 45 sati, od čega je 20 sati predavanja i 25 sati seminara. Tijekom kolegija obrađuju se tematske cjeline koje studentima, kao budućim znanstvenicima i stručnjacima, omogućuju razumijevanje novih etičkih pitanja u biomedicini i zdravstvu te znanstveno-istraživačkog rada koji proizlazi iz brzog napretka biomedicine i tehnologije. Cilj kolegija je definirati i upoznati studente s profesionalno-etičkim i pravnim standardima njihove buduće profesije, kao i pripremiti ih za samostalno, odgovorno i kreativno donošenje etički i pravno utemeljenih odluka u profesionalnom radu. Time se postavlja temelj za njihovo daljnje stručno bavljenje. Kolegij također osnažuje percepciju medicinske etike i medicinskog prava kao ključnih sastavnica biotehnoloških i srodnih znanosti (Life Sciences), te neophodnog okvira za profesionalno postupanje i rješavanje etičkih pitanja u sustavu biomedicine, zdravstva i srodnim područjima. Seminari su predispitna obaveza koju studenti pripremaju u suradnji s nastavnikom, a njihov je doprinos ukupnoj ocjeni 50%. Tijekom predavanja studenti usvajaju znanja o kulturno-civilizacijskim											

postignućima i njihovom utjecaju na razvoj medicinske znanosti i prakse, kao i o utjecaju tehničkih i znanstvenih dostignuća na moral i etiku u medicini kroz povijest. Stječu sposobnost interdisciplinarnog, multidisciplinarnog i dijaloškog pristupa bioetičkim pitanjima i problemima, razvijaju vještine argumentiranja i iznošenja stavova o etičkim, sociološkim, političkim, pravnim, religijskim i drugim čimbenicima relevantnim za proces donošenja odluka.

Studente se osposobljava za etičko odlučivanje, s posebnim naglaskom na etičke teorije, principe i pravila, te prepoznavanje odgovarajućih metodoloških pristupa u rješavanju bioetičkih dilema. Razumijevanje odnosa između znanosti (medicina/biotehnologija) i (bio)etike temelj je kolegija. Osim toga, studenti usvajaju moralno-pravni obrazac profesionalnog ponašanja kroz modele i preuzimanje uloga u edukativnim i stvarnim situacijama. Kolegij također razvija sposobnost prepoznavanja i rješavanja medicinsko-etičkih problema u biotehnologiji, biomedicini i zdravstvu, uključujući vještine poznavanja međuljudskih odnosa, razumijevanja procesa te etičko-pravne procjene.

Tjedan dana nakon završetka nastave, studenti polažu pismeni ispit. Konačna ocjena izračunava se kao aritmetička sredina ocjena iz pismenog ispita i seminarskog rada.

Prema Pravilniku o studiranju Sveučilišta u Mostaru, ocjene se dodjeljuju na sljedeći način:

0-54 % – nedovoljan (1);

55-66 % – dovoljan (2);

67-78 % – dobar (3);

79-90 % – vrlo dobar (4);

91-100 % – izvrstan (5).